

Peningastefnunefnd Seðlabanka Íslands

Fundargerð peningastefnunefndar Seðlabanka Íslands

Aukafundur í mars 2020 (92. fundur)

Birt: 1. apríl 2020

Lög um Seðlabanka Íslands kveða svo á að það sé hlutverk peningastefnunefndar að ákvarða vexti og önnur stýritæki peningastefnunnar og að „[opinberlega skuli] birta fundargerðir peningastefnunefndar og gera grein fyrir ákvörðunum nefndarinnar og forsendum þeirra“. Í samræmi við löggin hefur peningastefnunefndin ákveðið að birta fundargerðir af vaxtaákvörðunarfundum sínum tveimur vikum eftir hverja ákvörðun. Þar koma einnig fram upplýsingar um atkvæði einstakra nefndarmanna.

Hér birtist fundargerð aukafundar peningastefnunefndarinnar 17. mars 2020, en á honum ræddi nefndin efnahagsþróunina, þróun á fjármálamörkuðum, ákvarðanir um beitingu stjórnþækja bankans í peningamálum og kynningu þeirra ákvarðana 18. mars. Á fundinum voru jafnframt samþykktar nýjar starfsreglur nefndarinnar.

I Ákvarðanir um stjórnþæki bankans í peningamálum

Nefndin fjallaði um þróunina frá síðasta fundi í kjölfar þess að útbreiðsla COVID-19 færir enn í aukana bæði hér á landi og víða annars staðar. Rætt var um áhrif af aðgerðum stjórnvalda til að hemja frekari útbreiðslu sjúkdómsins þ.á m. áhrif viðþækra lokana landamæra um allan heim á ferðaþjónustu og samgöngur. Fram kom í umræðunni að nýlegt samkomubann og sjálfskipuð einangrun fólks myndu draga verulega úr innlendri eftirspurn. Nefndin ræddi ólíkar sviðsmyndir um möguleg áhrif faraldursins á hagvöxt en allar líkur væru á að það yrði samdráttur í þjóðarþúskapnum á þessu ári. Fram kom í umræðunni að áhrifin á útflutning sjávarafurða væru einnig nokkur vegna minni eftirspurnar, einkum eftir ferskum afurðum, og hnökra við dreifingu sjávarafurða á útflutningsmörkuðum. Bent var á að fjármálaleg skilyrði heimila og fyrirtækja hefðu versnað og vísbendingar væru um að vaxtaálag á útlán til fyrirtækja hefði hækkað en það vegi upp á móti lækkandi raunvöxtum. Enn væri mikil óvissa um framvinduna og afleiðingar faraldursins og staðan breyttist hratt frá degi til dags.

Nefndarmenn ræddu stöðuna á gjaldeyrismarkaðnum en gengi krónunnar hafði veikt nokkuð frá síðasta fundi og bankinn gripið þrisvar inn á markaðnum. Talið var að inngripin hefðu heppnast vel og dregið úr óhóflegum sveiflum á markaðnum. Fram kom í umræðunni að gengislækkun krónunnar væri hluti af nauðsynlegri aðlögun raungengis við þessar aðstæður. Hins vegar yrði það áhyggjuefni ef gengislækkunin yrði of mikil og kæmi fram í þrálátri aukningu verðbólgu og hækkun langtímaverðbólguvæntinga. Bent var á að verðlækkun á olíu- og hrávöruverði að undanfögnu myndi hins vegar að einhverju leyti vega upp á móti. Fram kom á

fundinum að Landssamtök lífeyrissjóða hefðu í kjölfar fundar með seðlabankastjóra um þá óvissu sem væri til staðar í efnahagsmálum sent frá sér einhliða hvatningu til lífeyrissjóða landsins um að halda að sér höndum í gjaldeyriskaupum á næstu þremur mánuðum. Nefndin var sammála um að lífeyrissjóðirnir hefðu með þessu tekið ábyrgða afstöðu með þjóðarhag að leiðarljósi.

Nefndin fjallaði um stöðu viðskiptabankanna og horfði til þess að hún væri traust þar sem þeir hefðu byggt upp sterka eiginfjár- og lausafjárstöðu undanfarin ár. Nefndin var sammála um að mikilvægt væri að tryggja að bankarnir hefðu nægt laust fé til að styðja við heimili og fyrirtæki. Bent var á að nýlegar aðgerðir Seðlabankans varðandi afnám sveiflujöfnunarauka, losun bindiskyldu og lækkun vaxta ættu að gefa viðskiptabönkunum svigrúm til þess að veita greiðslufresti og endurskipuleggja lánasafnið. Nefndarmenn voru sammála um að afar mikilvægt væri að fjármálafyrirtækin nýttu ekki svigrúmið sem við þetta skapaðist til arðgreiðslna.

Seðlabankastjóri lagði til að vextir bankans yrðu lækkaðir um 0,5 prósentur. Meginvextir bankans, þ.e. vextir á sjö daga bundnum innlánnum, yrðu 1,75%, innlánsvextir (vextir á viðskiptareikningum) 1,5%, vextir af lánnum gegn veði til sjö daga 2,5% og daglánavextir 3,5%. Allir nefndarmenn studdu tillögu seðlabankastjóra.

Nefndin var sammála um að með þessari aðgerð yrði slakað enn frekar á taumhaldi peningastefnunnar í ljósi þess að efnahagshorfur hefðu versnað enn meira í kjölfar aukinnar útbreiðslu COVID-19 og þeirra umfangsmiklu aðgerða sem gripið hefði verið til hér á landi og annars staðar í heiminum til að hefta frekari útbreiðslu veirunnar. Fram kom á fundinum að peningastefnunefnd myndi áfram fylgjast grannt með framvindu efnahagsmála og nota þau tæki sem nefndin hefði yfir að ráða til að styðja við þjóðarbúskapinn.

Eftirfarandi nefndarmenn sátu fundinn:

Ásgeir Jónsson, seðlabankastjóri og formaður nefndarinnar

Rannveig Sigurðardóttir, varaseðlabankastjóri peningastefnu

Gunnar Jakobsson, varaseðlabankastjóri fjármálastöðugleika

Gylfi Zoëga, prófessor, utanaðkomandi nefndarmaður

Katrín Ólafsdóttir, lektor, utanaðkomandi nefndarmaður

Aðalhogfræðingur Seðlabankans, Þórarinn G. Pétursson, sat allan fund nefndarinnar.

Karen Áslaug Vignisdóttir ritaði fundargerð.

Næsta reglulega yfirlýsing peningastefnunefndarinnar verður birt miðvikudaginn 20. maí 2020.